

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 256. Prudentia Confessarii in ordine ad pueros sibi confidentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

ne dimitendi statum illum, & cohabitationem, nisi maluit continentiam vivere, simulque vivere tanquam frater & foror. Si pœnitens audire & obedire nolit, debet ipſius duritiam increpare, in-
absolutumque dimittere. Illud autem quod velut ex Augustino lib. 50. homiliar. homil. 41. dicitur cap. *si quis autem* non habetur in Augustino, ut videbit quisquis ibi Augustinum legerit. Agit enim de pœnitente in extremis. Cui dicitur absolutionem non negandam. Quia certum non est non profuturam. Nam (inquit) *si scirem certò nihil tibi prodesse, non tibi darem. Item si scirem tibi prodesse* (hic ergo non habet, non tibi prodesse) non te *admonerem, non te tererem*, id est tot argumentis non exaggerarem pericula dilatata ad extremum pœnitentiæ. Quod profectò nihil ad rem facit. Et ut ad rem faceret, & id Augustinus haberet, quod ex ipſo profertur citato canone, solum probaret, neminem ex præcisa lege charitatis teneri ad fraternali correctionem faciendam, quando scit non profuturam.

2800 Non obstat etiam secunda ratio, quia tunc non est monitio Confessarii, quæ injicit laqueum, vel causat nocentem & scandalum, sed sola malitia & prava dispositio pœnitentis, de veritate scandalum, laqueum, & nocentem accipientis, & nolentis intelligere, ut bene agat.

2801 Nec tertia ratio obstat. Quia Innocentius III. ibi non loquitur de Confessario, in ordine ad absolutionem impartendam in foro interno; sed de Episcopo, vel Parocho, influens quomodo se gerere possit & debeat in foro externo.

2802 Confirmantur hæc omnia, quia nisi vera essent quæ dixi, sequeretur Confessarium non debere monere de errore pœnitentem, quem videret bonâ fide procedere, & per errorem sequi ut veram, opinionem falsam & improbabilem, quæ v. g. dicit, ipsum non teneri restituere quod ultra formam exegit tanquam ex benevolentia & gratitudine debitum; sed solum quod exegit tanquam ex iustitia debitum. Virum equestrem, ad duelum provocatum, posse illud acceptare, ne timiditatis notam incurrat. Esse licitum occidere calumniatorem, falsum accusatorem, &c. quando alius non suppetit modus evitandi damnum ab ipſis illatum. Quando litigantes habent pro se opiniones æquæ probabiles, posse Judicem pecuniam accipere pro ferenda sententia in favorem unius præ alio. Postle Judicem judicare juxta opinionem minus probabilem. Concubinariū posse retinere concubinam, nimis utilem ad oblectamentum concubinariū, vulgò *regalo*. Licitum esse mutuanti aliquid ultra formam exigere, pro eo quod se obligat ad non repetendum usque ad certum tempus. De fide interrogatum à potestate publica, posse tacere. Esse licitum procurare abortum, ante animationem foetus, ne puella diffametur. Non esse mortale, detrahentis auctoritatem, sibi noxiam, falso crimine elidere, seu imponere falsum crimen alteri, ut suam iustitiam & honorem defendat. Proximam occasionem peccandi non esse fugiendam, quando causa utilis aut honesta non fugiendi occurrit, &c. Sequeretur (inquam) de errore circa hæc monendum non esse pœnitentem, bonâ fide ista credentem, & eadem fide practicantem, dum ex monitione fructus non speraretur; sed in sua bona fide & errore relinquentem, ne monitus scienter peccaret, qui alias solum ignoranter peccabat, solumque materialiter (in sententia circa hæc inculpata admittente ignorantiam, in his qui opiniones illas nesciunt esse condemnatas) postleque versantem in ea animi dispositione, ut monitus non desisteret, sed formaliter & scienter peccaret, nihilominus absolvi, atque ad absolutionem dispositum judicari. Cum tamen certissime non sit immunis à culpa, utpote

Tom. III.

creaturam, non Deum amens amore prædominante, nec habens legem Dei, sed contrarium illi affectum in medio cordis sui. Quæ etiam ratio procedit in casu nostro, ostenditque profus repudiandam esse opinionem Gobati de Sacram. tr. 7. n. 316. aientis Confessarium non debere monere pœnitentem de malitia molliſſimi, cui ex invincibili (ut loquitur) ignorantia est obnoxius, si omnino putet, non obstante monitione, scelus nihilo rariùs patraturum. Et idem n. 318. dicit de eo qui ignorat esse mortale, rem falsam, vel levem confirmare juramento. Ita verò perabsurda esse, quis non videt?

CAPUT CCLVI.

Prudentia Confessarii in ordine ad pueros sibi confitentes.

Prudentia hac in re idèõ necessaria est, quia 2803 alioqui frequens periculum est, vel dimittendi sine absolutione non dimittendos, vel absolventi indispositos seu incapaces ex defectu rationis, seu iudicii requisiti ad fidem, & dolorem supernaturalem, propositum, notitiam peccati, &c. ita ut etiam viri docti in his discernendis non modicam difficultatem & scrupulum non raro patiantur.

Igitur de capacitate puerorum ac puellarum Confessarius judicare non debet ex sola ætate, ex eo urique quòd septennium exegerint. Tameſſi enim rationis usus in permultis tunc contingat, jusque præsumat rationis usum expleto septennio cap. *litteras*, & cap. *accessit* de despons. impuber. In plerisque tamen, maximè rusticis, ferius accedere, experientia docet; Victoriæque & Corduba apud Salas de legib. q. 56. tr. 414. disp. 1. sect. 13. tradunt, discretionem ad peccandum mortaliter evenire communiter femellis anno octavo & nono; masculis decimo vel undecimo. S. Antoninus 2. p. Summ. tit. 9. v. 8. §. 2. & apud ipsum Ancharanus, pueros & puellas non esse constitutos in annis discretionis, *antequam magis appropinquent pubertati, quam præterite infantie; quod contingit in masculo, quando habet decem annos, & dimidium; & aliquantulum ultra; in femina autem, quando habet novem annos, & dimidium, & ultra aliquantulum.* Gobat de Sacram. tr. 4. n. 126. puellas in Germania non videri communiter doli seu peccati mortalis capaces ante expletum octennium, pueros ante expletum novennium. Quod & propriâ, & plurium aliorum experientia sedicisse testatur, tameſſi addat quòd loquendo de solis pueris & puellis cultiorum civitatum, fortè æquè multi & multæ sapiunt paulò ante dictam ætatem; quàm postea. Diligenter ergo Confessarius, præter ætatem, examinabit ingenii & educationis qualitatem, ex qua constat multos post illam ætatem, alios ante, peccati mortalis capaces fuisse, ut notum est in puero illo quinquenti (apud S. Gregorium) in blasphemis mortuo & damnato. Observabit etiam vultum & gestus puerorum, utrùm modeste & devote se gerant in confessione, an ridiculè, v. g. nugando cum craticibus, cum pilco, cum rosario, &c. facietque interrogaciones, ex quarum responsis intelligere possit, utrùm discernant bonum à malo? utrùm sciant quid eventurum sit malè agentibus, & quid bene? utrùm habeant timorem Dei, affectumque ipsi serviendi? utrùm pudeſſant de mendacio, de aliqua impudicitia commissa, & similibus? Proderit etiam interrogare, cur venerint ad confessionem, nec desisteret, donec dicant se credere quòd qui nolunt confiteri peccata sua, damnantur; qui confitentur, cælo donantur. Postquam autem Confessarius, consideratis considerandis, judicaverit puerum verè & deliberatè pec-

casu in eo quod confitetur, examinandus erit, imò verò iuvandus ad eliciendum verum actum fidei, & doloris supernaturalis. generaliter querendo, v. g. utrum putet Deum posse mentiri? & quid si Deus ipsi diceret se solum habere quatuor digitos, quid tunc crederet? Deinde descendat ad particularem actum fidei, v. g. an credat quòd Christus mortuus sit pro peccatis nostris? Quid si Turca diceret, *demetam tibi caput, nisi dicas quòd Deus mentitus sit, quando dixit quòd Christus mortuus sit pro nobis?* Denique ab actu fidei transibit ad actum spei, & doloris, examinans an doceat ex solo motivo humano, quia à patre vapulabit, an quia Deum offendit, vel quia peccatum est contra Deum, &c. Ut enim sapienter observat Layman l. 5. tr. 6. c. 5. n. 7. sunt non pauci à natura aded vagi, & male educati, ut licet satis dispositi fuerint ad peccandum, non sint tamen satis dispositi ad dolendum ut oportet: nec aliquando satis hinc & nunc disposti à Confessario possint. Quo casu Confessarius eos non terreat increpando, sed aliquam orationem, penitentiam loco ipsi imponat, deinde cum benedictione dimittat. Expedi enim pueros, etiam absolutionis nondum capaces, benignè audire, ut paulatim instruantur, & confessioni assuescant. Quocumque omnibus consideratis de pueri capacitate dubium superest, non absolvantur, sed cum benedictione, & imposta precatione dimittantur, si solum confessi sint venialia. Si aliquid de se mortale confessi sint, vel sub conditione absolvantur, *si capax es*, &c. si probabilis sit dispositio ipsius; vel si parum verisimile sit quòd eliciant actum fidei, & doloris supernaturalis, idèòque ob incapacitatem non absolvantur, de hoc ipso suaviter monendi sunt, ut cum meliori dispositione redeant ad confessionem. Ita Layman loco citato. Vide suprà cap. 220.

CAPUT CCLVII.

Prudentia Confessarii in ordine ad rudes, fidei mysteria ignorantes.

Certum est rudes homines, ignorantes necessaria ad fructuosam perceptionem huius Sacramenti, ante omnia edocendos à Confessario, uti proximè diximus de pueris. Et si qui sint aded hebetes, ut nullo modo intelligere possint rem significatam his verbis: *Deus est trinus & unus, secunda persona SS. Trinitatis est incarnata*, &c. licet voces istas memorià teneant, non magis esse capaces absolutionis, quàm pueros ante usum rationis, ista memorià recitantes, sed non intelligentes. Quamdiu enim non magis intelligunt quàm pueri isti, non magis credunt fide supernaturali, quàm ipsi. Absolutionis verò capax non est qui illa non credit. Cùm improbable sit, explicitam & distinctam fidem Trinitatis & Incarnationis non esse necessariam necessitate mediè, quidquid dixerit Gobat tr. 7. n. 311. posse absolvi qui ignorant duos istos articulos, modò promittant se duros operam, ut discant primo quoque tempore. Hoc est enim, quod Innocentius XI. damnavit proposit. 64. *absolutionis capax est homo, quantumvis labores ignorantia mysteriorum fidei, et etiam per negligentiam, etiam culpabilem, non est mysterium SS. Trinitatis & Incarnationis D. N. Jesu Christi.*

Quòd si mysteria illa ignorantes provecta sint ætatis, non est facilè præsumendum quòd ea non ignorent per negligentiam graviter culpabilem. Cùm ut plurimum de illis instrui potuissent, nisi crassa eorum negligentia intercessisset. Ed quòd toti terrestres vix cogitaverint & solliciti fuerint de concernentibus animæ salutem, sed de solis terè corporalibus & temporalibus. Prudens pro-

inde Confessarius parum fidet præcedentibus confessionibus ipsorum, nec facilè præsumet ipsos habuisse dispositionem sufficientem ad absolutionem peccatorum antè confessionem, sufficientem utique eorum detestationem, negligentiamque vel ignorantiam graviter culpabilem, in qua fuerunt.

Et quia raro fit quòd brevissimo tempore sufficienter instruantur & disponantur, & experientia docet tales ne post multum quidem tempus de credendis sufficienter instrui posse; parumque credibile est negligentibus suam salutem à Deo dari gratiam quâ cor ipsorum subito plene immutetur, concipiatque sufficientem detestationem negligentia suâ, aliorumque præcedentium peccatorum. Idèò Confessarius prudenter ipsis differt absolutionem, ut interea de credendis sufficienter instrui, necessariaque ad bonam confessionem, plenamque conversionem à Deo obtinere possint. Maxime cùm aliogui periculum non leve sit, quòd absoluti ob suam rusticitatem in pristinam relabentur negligentiam.

Nec refert si dicant, se aliquando mysteria illa scivisse & credidisse, sed postea obitos fuisse. Quia Innocentius XI. etiam damnavit hanc propositionem 65. *sufficit illa mysteria semel credidisse.* Et merito: quia mysteriorum illorum fides totam Christianam vitam dirigere debet. Quia finis ultimus Christianorum, Trinitas est; via ad finem ultimum, Christus. Tota autem vita Christianorum debet ad finem ultimum tendere per viam, quæ est Christus. Estque ad omnes errores dispositus, ob ignorantiam principalem mysteriorum fidei, nec fidem in baptismo susceptam exercere potest, qui Christum & Trinitatem ignorat.

CAPUT CCLVIII.

Prudentia Confessarii in ordine ad hæreticos, ad Ecclesiam redeuntes.

Imprimis cavebit temerè ipsos ad Sacramenta suscipere; sed prius videbit, an sincero animo redeant, suamque hæresim serè detestentur. Cùm (experientiâ teste) plerique ex ipsis serè redeant & peniteant, non ex motivo divino, sed humano, spe utique alimentorum, vel alicuius adjutorii humani. In cujus signum, sublata eâ spe, ad vomitum redeunt.

Probabit ergo spiritus, an ex Deo sint, an ex mundo. Quòd si ex Deo, habitâ debità facultate, ipsos instruet, & ad seriam penitentiam disponet. Cùmque ad confessionem admittat, ante omnia scire debebit in qua fuerint hæresi; cum diversis hæreses diversa concomitentur peccata. Intellectâ verò hæresi, necesse non erit interrogare de peccatis ordinariis istius hæresis (v. g. quòd non audierint Sacram, non jejunaverint diebus præscriptis, &c.) utpote qua satis intelliguntur, dum de hæresi se accusant. Interrogabit tamen de iis quæ tali hæresi ordinaria non sunt, & de tempore, quo in hæresi permanferunt.

Denique exposito singulari Dei beneficio, quo ad fidei donum acceperunt, ipsos ad gratitudinem excitabit, ipsique hæreticorum contortia interdicit, præsertim initio conversionis, dum fides adhuc in ipsis tenella, pristinaque dispositionis radices nondum penitus sunt avulsæ.

CAPUT CCLIX.

Prudentia Confessarii in ordine ad recidivos & consuetudinarios.

De iis sufficienter egimus in superioribus, ubi & duplicis generis recidivos distinximus. Alii namque tales sunt ex malitia; alii ex fragilitate: & cum istis mitius agendum diximus, quàm cum illis. Ut autem Confessarius ipsos à recidiva dete-